

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 648/ /2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Blaňár & Partners s. r. o., Gunduličova 4, Bratislava, proti uzneseniam Okresného súdu Žilina č. k. CA-5C/30/2021-769 zo 6. júna 2024 a č. k. CA-5C/30/2021-786 z 22. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami všeobecného súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľka je žalobkyňou v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. CA-5C/30/2021, v ktorom sa domáha od žalovaného zaplata 16 000 eur s príslušenstvom ako ceny za zdravotnú starostlivosť z dôvodu odstúpenia od zmluvy, náhrady škody 7 683,20 eur s príslušenstvom a náhrady nemajetkovej ujmy 7 000 eur s príslušenstvom. Okresný súd rozsudkom z 11. apríla 2024 žalobu sťažovateľky zamietol. Sťažovateľka podala proti meritórnemu rozsudku 7. mája 2024 odvolanie. Okresný súd uznesením č. k. CA-5C/30/2021-769 zo 6. júna 2024 uložil sťažovateľke, aby zaplatila súdny poplatok za odvolanie 2 379 eur. Proti uzneseniu o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok sťažovateľka podala 11. júla 2024 sťažnosť z dôvodu, že ako spotrebiteľ

je zo zákona oslobodená od platenia súdnych poplatkov vo všetkých súdnych konaniach súvisiacich so spotrebiteľským sporom. Okresný súd uznesením č. k. CA-5C/30/2021-786 z 22. júla 2024 sťažnosť sťažovateľky ako nedôvodnú zamietol a stotožnil sa s odôvodnením uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom.

III.

Argumentácia sťažovateľky

3. Súd je toho názoru, že čo sa týka prvého nároku, je sťažovateľka v zmysle § 4 ods. 2 písm. v) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) oslobodená od platenia súdneho poplatku zo žaloby, a to ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu. Vo zvyšných uplatnených nárokoch súd postavenie sťažovateľky ako spotrebiteľa nezohľadnil. Sťažovateľka zdôrazňuje, že spotrebiteľ je zo zákona oslobodený od súdnych poplatkov vo všetkých sporoch, ktoré vznikli zo spotrebiteľskej zmluvy, a aj v každom konaní, ktoré má v rovine nárokov svoj základ v spotrebiteľskej zmluve. Súd napriek zákonnej dikcii § 4 ods. 2 písm. v) zákona o súdnych poplatkoch a ustálenej judikatúre na relevantné námietky sťažovateľky obsiahnuté v jej sťažnostiach týkajúcich sa oslobodenia spotrebiteľa od platenia súdnych poplatkov a vrátenia zaplatených súdnych poplatkov žiadnym spôsobom nereagoval a rozhodol rozdielne o sťažnostiach proti uzneseniam o zaplatenie poplatku za začatie konania a zaplatenie poplatku za odvolanie.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

IV.1. K uzneseniu okresného súdu č. k. CA-5C/30/2021-769 zo 6. júna 2024:

4. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

5. V časti sťažovateľkou namietaného porušenia označených práv napadnutým uznesením okresného súdu č. k. CA-5C/30/2021-769 zo 6. júna 2024 ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku svojej právomoci. V zmysle princípu subsidiarity (porov. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09) nemal ústavný súd právomoc preskúmavať napadnuté rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, keďže právomoc rozhodnúť o ochrane práv sťažovateľky, ktoré ním mali byť porušené, mal prostredníctvom sťažnosti sudca okresného súdu. Právomoc sudcu okresného súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

IV.2. K uzneseniu okresného súdu č. k. CA-5C/30/2021-786 z 22. júla 2024:

6. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

7. Jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

8. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že napadnuté uznesenie sudcu okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 8. augusta 2024.

9. Na základe uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky doručенú ústavnému súdu v elektronickej podobe 9. októbra 2024 odmietol pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej oneskorenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. novembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu